

STIFTELSEN för
STRATEGISK FORSKNING

Verksamhetsberättelse **2024**

Här placeras bidragen

Kapitalförvaltnings-
kommitténs ordförande
har ordet

Podden "Om vetenskap"
och forskarfilmer

Året som gått 2024

Utlisningar och
bidragsbeslut 2024

Årsredovisning

Vd har ordet

Ordförande
har ordet

Innehåll

Vd har ordet

Ordförande har ordet

Året som gått 2024

Januari

Februari

Mars

April

Maj

Juni

Juli

Augusti

September

Oktober

November

December

Utlysningar och bidrags-
beslut 2024

Här placeras bidragen

Podden ”Om vetenskap” och
forskarfilmer

Årsredovisning 2024

Kapitalförvaltningskommitténs
ordförande har ordet

SSF:s kansli

SSF:s styrelse

Om stiftelsen

Vd har ordet

I gruvan på Resarö upptäcktes nio grundämnen

Med sina nya programformer och strategiska forskningsområden bidrar SSF till att reformera forskningssystemet. Initiativen uppmuntrar till välbehövlig rörlighet av forskare mellan discipliner, sektorer och internationellt.

Multidisciplinära forskningscentra (MRC) ger kraftsamling hos högskolor och industri samt placerar Sverige i en ledande position för:

- Halvledarsystemdesign
- Strategiska metaller och mineral
- Medicinsk primärprevention
- Komplexa cellulära system
- 6G satellitkommunikation (2024)
- Infångning och omvandling av koldioxid (utlyst 2024).

Flera MRC är under planering.

För ändamålsuppfyllandet under 2024 betalade stiftelsen ut 484 miljoner kronor till knappt 300 projekt för forskning vid universitet och högskolor, ofta i samverkan med näringslivet. Nya utlysningar beslutades till ett värde av 581 miljoner kronor.

Tillsammans med Sydkoreas nationella forskningsråd beviljade SSF under 2024 tio stycken projekt med totalt 100 miljoner kronor. Ett samverkansavtal med Taiwan undertecknades för en möjlig framtida utlysning. Stödet till ukrainska forskare vid svenska lärosäten förlängdes under året.

FOTO: JENNY HALLENGREN

Lars Hultman, vd SSF.

SSF:s flaggskeppsprogram Framtidens Forskningsledare (FFL), utlystes för nionde gången med 300 miljoner kronor. Bland det hundratal som diplomerats i tidigare FFL-generationer har flera nått toppositioner i samhället.

Även små bidrag har effekt, där Stiftelsen Ytterby gruva fick 295 000 kronor för att öka kunskapen om gruvans historia och betydelse samt göra platsen tillgänglig för besökare. Jag rekommenderar varmt en tripp till gruvan på Resarö. Tänk att det var där som hela nio grundämnen upptäcktes, vilka är kritiska för dagens hållbara omställning: Yttrium [Y] (av Ytterby), Yb, Tb, Er, Ho, Sc, Tm, Gd och Ta!

Lars Hultman

Ordförande har ordet

Stiftelsen för Strategisk Forskning, SSF, har

just fyllt 30 år och därmed klivit in i medelåldern. Med rätta kan nu pondusen och erfarenheterna av tre framgångsrika decennier av finansiering av strategisk forskning åtnjutas och utnyttjas. Den kommer väl till pass i en tid av politisk oro och osäkerhet där globaliseringen och öppenhet får stå tillbaka till förmån för nationalism och protektionism. Det har varit extra viktigt att SSF vässat sina finansieringsverktyg och ytterligare uppmuntrat till gränsöverskridande forskning och inkluderande samarbeten. SSF står finansiellt starkt med förutsättningar att bedriva betydande verksamhet utan bortre tidsgräns.

Det är glädjande att SSF har utlyst och beslutat om en rad olika finansieringar för mobilitet och samarbeten. Nyligen beslutades en imponerande lista av forskningssamarbeten med Sydkorea och ett postdoktorutbytesprogram med Japanska JSPS är under beredning. Vidare, SSF:s satsningar på multidisciplinära centrum och mobilitet mellan

Magnus Berggren, Linköpings universitet, är styrelseordförande i SSF.

”När nationer och aktörer arbetar tillsammans kan vi lösa vår generations största utmaningar.”

FOTO: JENNY HALLENGREN

akademi och industri bidrar ytterligare till viktiga dialoger och utbyten. Det är bara när nationer och aktörer arbetar tillsammans som vi kan lösa vår generations största utmaningar, respektive dra nytta av möjligheterna, inom klimat, AI och hälsa. Det är med stolthet som SSF:s styrelse ser hur våra satsningar gör stor skillnad i Sverige och skapar strategiska band med omvärlden.

På uppdrag av Europakommissionen utarbetade Mario Draghi en rapport om EU:s konkurrenskraft. Europas forskare får godkänt betyg, men vi har halkat efter avseende implementering av resultaten i samhället och i industrin. Han lyfter speciellt upp hållbar konkurrenskraft och strategisk autonomi som ledord för framtiden vilka ska stärka EU:s förmåga att leda utvecklingen. SSF har sedan länge omfamnat dessa ledord och vi ser fram emot att bidra till att stärka EU och Sverige i EU. Det ger ett gott avslut på styrelsens strategi och gjuter en fast scen för nästa.

Magnus Berggren

Januari 2024

FOTO: FILMINFINITY

Eleni Stavros kommunicerar med växter.

National Research Foundation of Korea (NRF) och Stiftelsen för Strategisk Forskning (SSF) beslutar om en utlysning på 100 miljoner kronor för ett gemensamt forskningsprogram. Svenska och koreanska forskargrupper kan söka fem miljoner kronor under en period av tre år för forskningssamarbete.

Två filmer med "Framtidens forskningsledare 7" har premiär: Eleni Stavrinidou vid Linköpings universitet påverkar och kommunicerar med växter bioelektronik! Maria Messing vid Lunds universitet använder gnisturladdningsgenerering för att få mer effektiva och miljövänliga processer vid tillverkning av katalysatorer i nanostorlek.

Februari 2024

FOTO: JONAS STENSTRÖM

Per Augustsson vid Lunds universitet är en av SSF:s Framtidens Forskningsledare.

Med utlysningen SSF Industridoktorand satsar SSF 39 miljoner kronor på forskning och forskarutbildning för 12 doktorander i samarbete med akademi och industri.

Med mikrochipp och ljudfält kan forskarna avskilja cancerceller ur blodprov och separera mindre partiklar, som bakterier och virus. FFL-filmen med Per Augustsson vid Lunds universitet har premiär.

”Inrätta fyra myndigheter för forskningsfinansiering varav en med ansvar för forskningsinfrastruktur. Satsa på forskningsstiftelser, prestationsbaserade basanslag och nyttiggörandemedel för forskning.” Det skriver SSF:s vd Lars Hultman, i en debattartikel i tidningen Curie.

Mars 2024

FOTO: JONAS STENSTRÖM

Edith Hammer vid Lunds universitet studerar vad som händer under våra fötter.

SSF ger bidrag till svenska forskare för deras arbete med att söka bidrag inom programmet **Horisont Europa (HEU)**, EU:s ramprogram för forskning och innovation. Av totalt 16 ansökningar, beviljades åtta som delar på 3,6 miljoner kronor.

Ytterligare två "FFL"-filmer lanseras: Genom att återskapa jordens struktur och innehåll i mikrochipp kan Edith Hammer vid Lunds universitet studera vad som händer i mikrovärlden under våra fötter och förstå hur kollagring går till.

Georgios Sotiriou vid Karolinska institutet gör nanopartiklar mot bakterier med eld! De kan på så sätt detaljstyra egenskaper vid tillverkningen.

April 2024

MRC MedPrev på 60 miljoner kronor går till projektet "Vända vågen av fetma till hälsa" med deltagare från Uppsala och Lunds universitet, Sveriges Lantbruksuniversitet och RISE.

Fjärde säsongen av podden "Om Vetenskap" har premiär med avsnittet "**Kosmetika – vad är det egentligen vi smetar på oss?**"

Film publiceras med Linda Johansson vid Göteborgs universitet som skapar på kroppens dimerer.

De som får bidrag för **SSF Adjungerad professor / lektor** presenteras.

För nionde gången satsar SSF på flaggskeppsprogrammet **Framtidens Forskningsledare (FFL-9)**.

Ny möjlighet ges att byta forskningsmiljö med **Strategisk mobilitet 2024!**

Fetmaforskning
får 60 miljoner.

FOTO: ISTOCK

Maj 2024

FOTO: ISTOCK

Havsbaserad vindkraft – lösningen på vår framtida elbrist?

Tre avsnitt av podden "Om Vetenskap" kommer ut: "Om svensk havsvindkraft – Sverige har 240 mil kust. Ändå har vi bara fyra havsbaserade vindkraftsparker. Varför?" Och "Om vilka batterier har vi i framtiden? Kan forskningen göra dem effektivare?" Samt "Om hur de smältande polerna påverkar väder, havsströmmar och världspolitik".

Ytterligare 26 miljoner kronor utlyses till ukrainska forskare. SSF var först ut med stöd till ukrainska forskare som tagit sin tillflykt till Sverige. Det var i mars 2022 – nu, två år senare, erbjuds forskarna att söka förlängda bidrag.

SSF åker på kansliresa till Oxford och London.

Juni 2024

SSF fyller 30 år och firar med den välfyllda tematidningen "Framtidens Forskning"! Läs om den första masen i rymden – Markus Wandt, om vacciner med nanoteknologi och intelligenta undervattensrobotar.

I rapporten "Influence of SSF's funding for Utilization of Research Results 2009 – 2021" konstateras att SSF:s nyttiggörandebidrag har haft stor påverkan på forskarnas motivation att nyttiggöra sin forskning.

Sex forskare får bidrag i jubileumsutlysningen **SSF Sabbatical 2024**. Projekten handlar bland annat om att utveckla nya nanomaterialbaserade DNA-saxar och att förbättra produktion av mikroalger.

FOTO: JOHAN MARKLUND

Mats Persson, utbildningsminister och Lars Hultman, vd för SSF, på omslaget på tematidningen Framtidens Forskning 2024.

Juli 2024

Det tunnaste bladguld du kan tänka dig – ett atomlager tjockt – det är vad Lars Hultman, vd för Stiftelsen för Strategisk Forskning, tillika professor i tunnfilmsfysik vid Linköpings Universitet lyckats skapa. Materialet döps till gulden, med inspiration från det lika tunna kolmaterialet grafen. Nyheten får stor spridning i nationell och internationell media.

Kan mikroproteiner påverka cancertillväxt? Kan man påverka dem och på så sätt ta död på cancer-celler? Det försöker Simon Elsässer och hans forskargrupp på Karolinska Institutet att ta reda på. Se filmen med en av ”Framtidens Forskningsledare”!

Kan mikro-
proteiner
påverka
cancertill-
växt?

FOTO: FILMFINITY

Augusti 2024

Podden "Om Vetenskap: Bota husdjuren – hur bra är veterinärmedicinsk forskning och vård? Vilka kunskaper, behandlingar och mediciner kan vi överföra mellan människa och djur?"

Nya "FFL"-filmer läggs ut. Emma Söderberg vid Lunds universitet utvecklar bättre programmeringsverktyg som kan hjälpa icke-programmerare att programmera och Kristiina Tammimies, docent vid Karolinska Institutet, använder AI för att upptäcka autism hos småbarn.

SSF satsar 26 miljoner kronor på **Forskningsinstitutsdoktorander**. Bidragen ska gå till anställda på forskningsinstitut som vill ta en doktorsexamen inom naturvetenskap, medicin eller teknik.

FOTO: ISTOCK

Podden "Om Vetenskap: Bota husdjuren – hur bra är veterinärmedicinsk forskning och vård?"

September 2024

FOTO: ISTOCK

SSF satsar 60 miljoner på koldioxidreduktion.

Att få ned koldioxidutsläppen i atmosfären är av yttersta vikt för att stoppa klimatförändringarna. Stiftelsen utlyser 60 miljoner kronor för bildandet av ett multidisciplinärt forskningscentrum för infångning, omvandling och nyttiggörande av CO₂. Utlysningen är en del av stiftelsens 30-årsjubileum.

Sociala robotar som berättar varför de inte klarar av en uppgift, som iakttar, härmar och läser av en social situation för att smälta in. Se filmen med Iolanda Leite och hennes forskargrupp på Kungliga Tekniska Högskolan (KTH).

Oktober 2024

Projektet "CNSx3: Transformative Modeller för Hjärnans Sjukdomar" får 60 miljoner kronor till ett multidisciplinärt centrum för komplexa cellulära system.

Tunna organiska solceller som kan användas både utomhus och inomhus kan bli en framtida energilösning – Se filmen med Feng Gao på Linköpings universitet.

Studieresan för **Framtidens Forskningsledare 8** gick till Schweiz. Se kortfilmen från resan!

12 projekt får årets **Industridoktorandbidrag**.

Ytterligare 20 miljoner kronor utlyses i postdoc-bidrag för färdiga doktorer inom programmet **SwedNESS**.

FOTO: PIXABAY

FFL8 Studieresa Schweiz 2024.

120 miljoner kronor utlyses inom programmet **Instrument-, teknik- och metodutveckling**.

November 2024

SSF och sydkoreanska NRF beviljar 10 svensk-koreanska samarbetsprojekt inom den gemensamma utlysning som lanserades tidigare under året. Ett handlar om att utveckla tekniker för integration av ett atomlager tjocka material i reella produkter, ett annat om att leverera svavelväte i gasformiga sändare i hjärnan för att minska nedbrytningen av hjärnceller.

SSF medverkar på Nobel Week, Sydkorea tillsammans med en svensk delegation.

”Kan man bygga ett litiumjonbatteri med vatten?”
Se filmen med Erik Berg vid Uppsala universitet som utvecklar framtidens batterier!

Sök **postdoc i Japan 2025!** SSF deltar i ett utbytes-

FOTO: PIXABAY

100 miljoner kronor till svenskt samarbete med Sydkorea!

program med Japan Society for the Promotion of Science (JSPS).

December 2024

De får 60 miljoner kronor till centrum för 6G satellit-kommunikation!

Projektet "Hållbar Mobil Autonom och Motståndskraftig 6G SatCom" får SSF:s bidrag på 60 miljoner kronor för att driva ett multidisciplinärt forskningscentrum för 6G satellitkommunikation. Centrumet är ett samarbete mellan universitet, forskningsinstitut och flera företag, ihop med regioner och myndigheter. Huvudprojektledare är Cicek Cavdar, vid KTH.

Årets nio bidragstagare av **Strategisk Mobilitet 2024** utses. Det handlar bland annat om att få AI att interagera som människor vill, och att anpassa kornodling till nordliga breddgrader med ett allt varmare klimat.

Forskarskolan SwedNESS beviljas 20 miljoner kronor för en förlängning.

Utlysningar och bidragsbeslut 2024

Utlysningar

Januari	Ukraina - förlängningsbidrag 2024 (UKR24)
Februari	Koreasamarbete 2024 (IS24)
	Industridoktorand 2024 (ID24)
April	Framtidens forskningsledare 9 (FFL-9)
	Strategisk mobilitet 2024 (SM24)
Augusti	Forskningsinstituts-doktorand (FID24)
	MRC: CO2 Capture, Transformation, and Utilization (CCU)
Oktober	SSF SwedNESS postdoc 2024-2025 (SNP24)
	Instrument-, teknik- och metodutveckling (ITM24)
December	SwedNESS Fas III

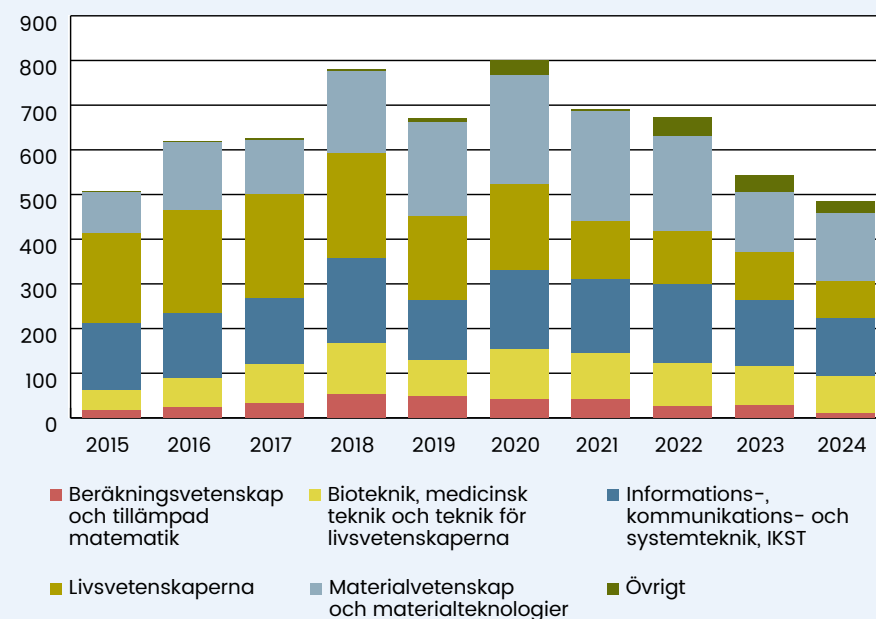
Beslut om forskningsbidrag

April	MRC MedPrev (CMP22)
	MA-Pro 2023 (APR23)
Juni	Sabbaticals 2023 (SAB23)
Oktober	MRC, C-Cell (CCS23)
	Industridoktorand 2024 (ID24)
December	Strategisk mobilitet (SM24)
	MRC 6GSAT (CSG23)
	SwedNESS Fas III

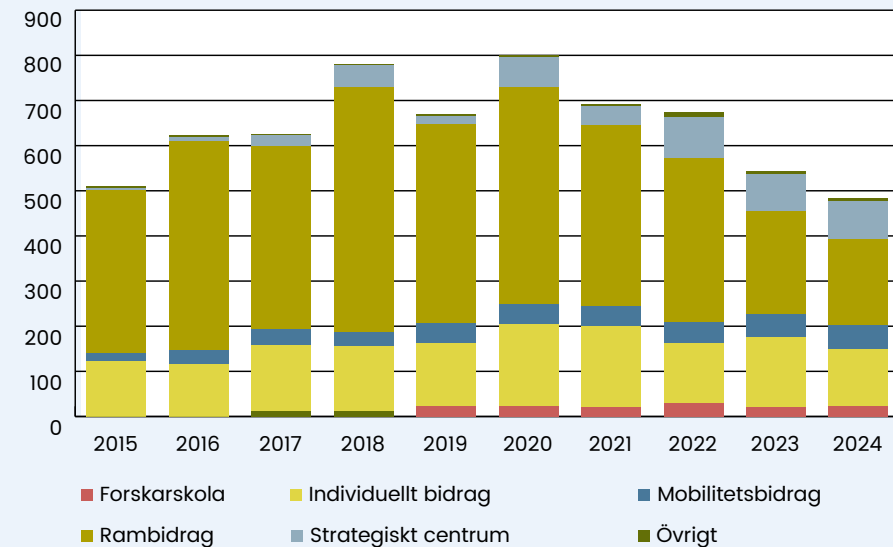
Här placeras bidragen

Graferna visar utbetalningar från SSF under de senaste tio åren fördelat på bidragsform, forskningsområde och lärosäte.

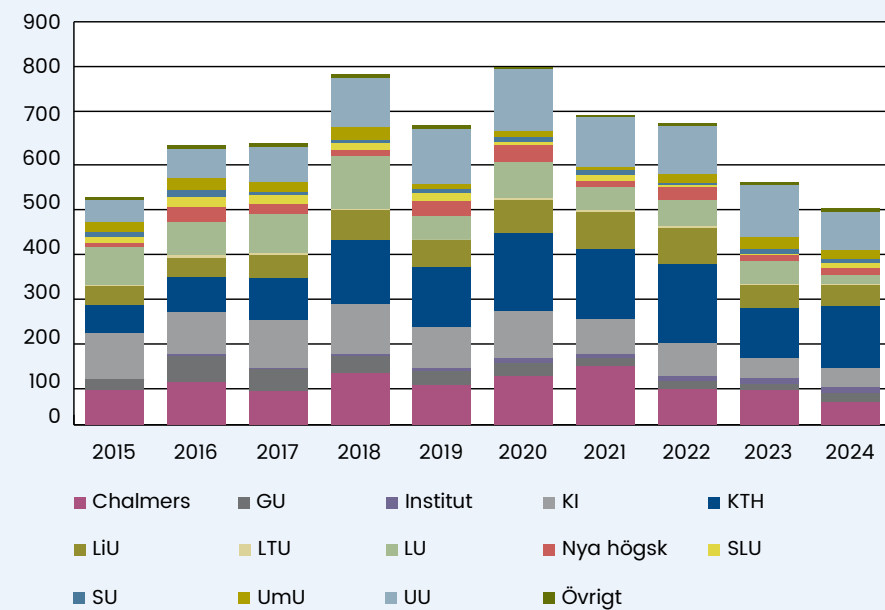
Utbetalt per forskningsområde (Mkr)

Utbetalt per bidragsform (Mkr)

Utbetalt per förvaltande organisation (Mkr)

Podden "Om Vetenskap" och forskarfilmer

Lyssna på den fjärde säsongen av SSF:s podd "Om Vetenskap". Och titta på några av alla de filmer som publicerades under året! Se och lyssna på några smakprov här!

Film – De utvecklar solceller som kan användas inomhus! Organiska solceller kan göras genomskinliga för användning på till exempel fönster. Se filmen med Feng Gao vid Linköpings universitet!

Podden "Om vetenskap" – Kosmetika – vad är det egentligen vi smetar på oss? Hur kan man veta att lotions, hudkrämer och smink inte är farliga? Hur långt in i kroppen går olika ämnen?

Smältande poler Vad händer när isen smälter på våra poler? Hur påverkar klimatförändringarna väder och havsströmmar. Och kan det leda till politiska spänningar och ökad militär närvaro?

Framtidens batterier? Olika batteritekniker utvecklas i ett rasande tempo, och det pågår mycket forskning, men vad kommer vi att använda i framtiden?

Se fler filmer om SSF:s forskning här!
Lyssna på fler avsnitt av SSF:s podd "Om Vetenskap" här!

Årsredovisning 2024

SSF:s kapital utgörs av de medel som genom regeringens beslut överfördes till stiftelsen 1994. Genom god förvaltning över åren var värdet av stiftelsens förvaltade kapital per den 31 december 2024 12,5 miljarder kronor, efter att stiftelsen har betalat ut forskningsbidrag om 18,2 miljarder kronor under åren 1994–2024.

Läs hela Årsredovisningen **här**.

Kapitalförvaltningskommitténs ordförande har ordet

2024 blev ett betydligt lugnare år på de finansiella marknaderna än de närmast föregående som utmärktes av rekordhög inflation och därpå kraftigt höjda räntor. Centralbankerna världen över började sänka räntorna, vilket skapade en mer gynnsam miljö för investeringar och en spirande optimism i världsekonomin. Dock fortsatte den faktiska ekonomiska tillväxten att ligga på låga nivåer. I skuggan av de positiva finansmarknaderna fortsatte samtidigt de geopolitiska spänningarna i oförminskad styrka. Vi hade flera viktiga val i ett antal europeiska länder, med det amerikanska som kronan på verket. Trump vann med bred marginal, vilket lär komma att prägla det kommande året då han bland annat utlovat höga tullar för att värna den amerikanska ekonomin.

Ser vi till de olika tillgångsslagen i portföljen bidrog alla med positiv avkastning och portföljen som helhet steg med nio procent. Bästa bidraget kom helt klart från globala aktier, som eldades på av amerikanska aktier i allmänhet och teknologibolagen i synnerhet. Bakom denna optimism låg framför allt ett stort fokus på AI och höga förväntningar på de tillväxtmöjligheter denna teknologi kan komma att bidra med. Ränteportföljen gynnades av sjunkande räntor och ökad riskvilja, vilket var positivt för företagskrediter. Fastighetsmarknaden stabiliserades med stöd av lägre räntor

”Bästa bidraget kom helt klart från globala aktier, som eldades på av amerikanska aktier.”

Ann Grevelius är SSF:s kapitalförvaltningskommittés ordförande.

och en återigen fungerande kapitalmarknad. Det blev både lättare och billigare att finansiera verksamheterna. Samtidigt har vi ännu inte sett några tydliga värdestegringar.

Ann Grevelius

SSF:s kansli

Lars Hultman, Verkställande direktör
tel: 08-505 816 77, 073-358 16 77
e-post: lars.hultman@strategiska.se

Joakim Amorim, Programchef
tel: 08-505 816 65, 073-358 16 65
e-post: joakim.amorim@strategiska.se

Jonas Bjarne, Forskningssekreterare: ICT, matematik
tel: 08-505 81 673, 0733-58 16 73
e-post: jonas.bjarne@strategiska.se

Johan Nilsson, Forskningssekreterare: Livsvetenskaper,
Forskningsinstitutsdoktorander
tel: 08-505 816 74, 073-358 16 74
e-post: johan.nilsson@strategiska.se

Sara Marakbi Häkkinen, Ekonom
tel: 08-505 816 62, 073-358 17 46
e-post: sara.marakbi@strategiska.se

Magnus Jacobsson, Portföljförvaltare
tel: 08-505 816 75, 073-358 16 75
e-post: magnus.jacobsson@strategiska.se

Mattias Lundberg, Forskningssekreterare:
Industridoktorander, IRC, produktion
tel: 08-505 816 78, 073-358 16 78
e-post: mattias.lundberg@strategiska.se

Sofie Pehrsson, Kommunikationschef och
vetenskapsredaktör
tel: 08-505 816 67, 073-358 16 67
e-post: sofie.pehrsson@strategiska.se

Birgitta Talu, Receptions- och kontorsadministratör
tel: 08-505 816 61 073-358 12 42
e-post: birgitta.talu@strategiska.se

Gergana Hamberg, Forskningssekreterare:
Materialvetenskap, FFL, Ledarskapsprogram
tel: 073-358 16 76
e-post: gergana.hamberg@strategiska.se

Vivianne Liliansdotter Leijon, Registrator, vd-sekreterare
tel: 08-505 816 64, 073-358 16 64
e-post: vivianne.liliansdotter@strategiska.se

Lotta Thörn, Ekonomichef
08-505 816 69; 073-358 16 69
e-post: lotta.thorn@strategiska.se

SSF:s styrelse

FOTO: JENNY HALLENGREN

Främre raden från vänster: Annika Sanfridson, Cantragia AB; Magnus Berggren, Linköpings universitet, ordf SSF; Gösta Lemne, Ericsson.

Mittenraden: Katarina Gårdfeldt, Polarforskningssekretariatet; Björn Ottersten, Kungliga Tekniska Högskolan.

Bakre raden från vänster: Erik Valtonen, konsult; Kerstin Johannesson, Göteborgs universitet; Claes Wohlin, Blekinge Tekniska Högskola.

Ej med på bild är Charlotte Brogren, Alimak Group AB; Pernilla Wittung Stafshede, Chalmers Tekniska Högskola.

För information om anmälda styrelseuppdrag och bisysslor för styrelsen, vd och kapitalförvaltningskommittén – Kontakta SSF:s kansli.

Om stiftelsen

- Stöder forskning och forskarutbildning inom teknik, medicin och naturvetenskap i syfte att stärka Sveriges framtida konkurrenskraft.
- Verkar för att reformera svensk forskning i riktning mot excellens och genomslag.
- Skapar bryggor mellan grundforskning och behovsmotiverad forskning där resultat kommer till nytta.
- Finansierar löpande 300 projekt vid universitet och högskolor – många av dem i samverkan med näringslivet och forskningsinstitut.
- Gör riktade forskningssatsningar som ofta är tvär- och mångvetenskapliga.
- Delar ut karriärbidrag till framstående forskningsledare, med tonvikt på de talangfulla unga.
- Uppmuntrar forskares rörlighet i världen, samt mellan akademi, institut, industri, sjukvård och andra samhällsaktörer.
- Bidrar till att skapa forskningsinstrument, -metoder och -tekniker samt kompetens för forskningsinfrastruktur.
- Har en utdelningsvolym på flera hundra miljoner kronor årligen.

STIFTELSEN för
STRATEGISK FORSKNING